

המערערת בעת"צ 2887-12-23 מבטחים מוסד לביטוח סוציאלי של העובדים בע"מ
המשיבה בעת"צ 63650-12-23 : ע"י ב"כ עוה"ד אלישע שור ו/או צחי לב ואח'
ממשרד ש. הורוביץ ושות', עורכי דין
מרחוב אחד העם 31, תל אביב 6102402
טל': 03-7137000 ; פקס': 03-7137001

- נגד -

המשיבה בעת"צ 2887-12-23 1. מיכאל איון וולף ת.ז. 014765911
המערערת בעת"צ 63650-12-23 : 2. יהודה חיים ת.ז. 50942770
ע"י ב"כ עו"ד נדב חיים
מרחוב צאלון 36, יבנה
טל': 077-5267300 ; פקס : 077-5606184
דוא"ל: nadav@adv-cpa.com

היועצת המשפטית לממשלה

מתייצבת להליך:

ע"י ב"כ עו"ד מפרקליטות מחוז ת"א (אזרחי)
מדרך מנחם בגין 154 (בית קרדן), תל-אביב ת"ד 33051
טל': 073-3924888 ; פקס': 02-6468005

הודעה על התייצבות היועצת המשפטית לממשלה

מכוח סמכותי לפי סעיף 30(א) לחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969, ולאחר שראיתי כי זכות של מדינת-ישראל או עניין ציבורי עלולים להיות מושפעים או כרוכים בהליך שלפני בית הדין הנכבד, הריני להודיע על התייצבותי להליך זה.

אני מסמיכה כל פרקליט מפרקליטות המדינה על שלוחותיה להיות נציגי בהליך זה.

גלי בהרב – מיארה
היועצת המשפטית לממשלה

היום: י' חשוון תשפ"ה

11 נובמבר 2024

המערערת בעת"צ 2887-12-23 מבטחים מוסד לביטוח סוציאלי של העובדים בע"מ

המשיבה בעת"צ 63650-12-23: ע"י ב"כ עוה"ד אלישע שור ו/או צחי לב ואח'

ממשרד ש. הורוביץ ושות', עורכי דין

מרחוב אחד העם 31, תל אביב 6102402

טל': 03-7137000; פקס': 03-7137001

- נגד -

המשיבה בעת"צ 2887-12-23 1. מיכאל איון וולף ת.ז. 014765911

המערערת בעת"צ 63650-12-23: 2. יהודה חיים ת.ז. 50942770

ע"י ב"כ עוה"ד נדב חיים

מרחוב צאלון 36, יבנה

טל': 077-5267300; פקס: 077-5606184

דוא"ל: nadav@adv-cpa.com

היועצת המשפטית לממשלה

מתייצבת להליך:

ע"י ב"כ עו"ד מפרקליטות מחוז ת"א (אזרחי)

מדרך מנחם בגין 154 (בית קרדן), תל-אביב ת"ד 33051

טל': 073-3924888; פקס': 02-6468005

עמדה מטעם היועצת המשפטית לממשלה

בהמשך להחלטתה בדבר התייצבותה להליך, מכוח סמכותה לפי סעיף 30(א) לחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969, ובהתאם להחלטת בית הדין הארצי לעבודה מיום 12.5.2024, מתכבדת בזאת היועצת המשפטית לממשלה ליתן עמדתה בנוגע לערעורים שהוגשו על ידי הצדדים. יצוין כי העמדה להלן תתייחס לנושאים עקרוניים בלבד, ולא לכל טיעוני הצדדים.

מבוא

1. קרן הפנסיה מבטחים היא אחת מקרנות הפנסיה הוותיקות שנסגרו להצטרפות עמיתים חדשים בשנת 1995, ואשר נוכח הגירעונות האקטואריים שלהן, החליטה הממשלה בשנת 2003 על גיבוש הסדר הבראה שוויוני, אחיד, ביחס אליהן.
2. לנוכח מצבן האקטוארי של הקרנות ועל מנת שלא להותיר מבטחים רבים, אשר צברו כל חייהם זכויות לעת פרישה, חסרי יכולת לממש את זכויותיהם, ניתן, במסגרת תכנית ההבראה סיוע ממשלתי בהיקפים כספיים חסרי תקדים, על מנת לאפשר לאותן קרנות

להעניק זכויות פנסיה גבוהות באופן משמעותי מן הזכויות שהיה ביכולתן לתת באמצעות נכסיהן ללא תכנית ההבראה.

3. בתמצית, עיקרי ההסדר שנקבע בפרק ז'1 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 (להלן: "חוק הפיקוח על הביטוח"), כוללים סיוע ממשלתי בהיקף של 78.3 מיליארד ש"ח (במונחי שנת 2003), קביעת תקנון אחיד בכלל הקרנות שבהסדר אשר יחליף את תקנוני הקרנות הקודמים, וכן החלפת ההנהלות הקיימות של הקרנות שבהסדר במנהלים מיוחדים הממונים על ידי הממונה.

4. קרנות הפנסיה הוותיקות מנוהלות על ידי מנהל מיוחד הממונה על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן: "הממונה"), בהתאם להוראות סעיף 78 לחוק הפיקוח על הביטוח. כמו כן, בהתאם להוראות חוק הפיקוח על הביטוח ובהתאם להוראות סעיף 78 לחוק האמור, במילוי סמכויותיו וביצוע תפקידיו יפעל המנהל המיוחד לפי הנחיות הממונה, והממונה רשאי, בין השאר, להורות למנהל מיוחד לנקוט צעדים לשם צמצום הגרעון האקטוארי ולשם מניעת היווצרותו בעתיד, או לשם הבטחת טובתם של כלל העמיתים בכלל הקרנות הוותיקות.

5. יצוין, כי אין למבטחים חברה מנהלת ואין לה הון עצמי, אלא כל הונה משמש לצורך תשלום גמלאות לעמיתיה ולכיסוי הוצאות התפעול. לפיכך, כל סכום שייפסק שמבטחים נדרשת לשלם גמול, שכר טרחה והוצאות הוא למעשה על חשבון זכויותיהם של העמיתים בקרנות.

6. בהליך בבית הדין קמא, ביום 26.6.2022, אושר ניהול התובענה כייצוגית נגד מבטחים מוסד לביטוח סוציאלי של העובדים (להלן: "מבטחים"). במסגרת ההחלטה קבע בית הדין קמא כי קיימת אפשרות סבירה כי מבטחים פירשה בצורה לא נכונה את הגדרת "תקרת שכר קובע בשיטת שלוש שנים" בסעיף 46 לתקנון האחיד של מבטחים, ובכך החסירה בחישוב התקרה חודש ריבית אחד, הוא החודש האחרון, ובכך קבעה לעמיתיה תקרה הנמוכה ב-0.165% מזו שהיה עליה לקבוע.

7. ביום 7.6.2023, מבטחים הודיעה כי היא מקבלת את פרשנות הוראות התקנון האחיד כפי שנקבעה בהחלטת האישור, וכי היא תתקן את חישוב הקצבאות לחברי הקבוצה בהתאם ותשלם את ההפרשים כנדרש בהתאם להחלטה בבקשת האישור.

8. בהתאם לכך ביום 14.9.2023, ניתן פסק דין בו נקבע כי חברי הקבוצה יהיו כל מי שחישוב הזכויות המגיעות או שהגיעו לו מהנתבעת הוגבל על פי תקרת שכר קובע בשיטת שלוש שנים אחורה, ובלבד שחישוב הזכויות כאמור היה אמור להיעשות החל מיום 23.2.2012. וכי על הנתבעת לשלם לחברי הקבוצה את ההפרשים וכן לתקן מכאן ואילך.

9. אשר למועדי הביצוע של פסק הדין, נקבע כי יישום פסק הדין, לגבי לפחות 85% מחברי הקבוצה, יושלם בתוך 7 חודשים מיום מתן פסק הדין; כי בתום 45 ימים מהשלמת התשלום יוגש לבית הדין דיווח על אודות ביצוע פסק הדין, לרבות הסכומים המגיעים והסכומים ששולמו לכל חברי הקבוצה; וכי יישום פסק הדין לגבי שאר חברי הקבוצה, לאור העובדה שלרבים מהם החישוב יצריך התערבות ידנית, יושלם בתוך 18 חודשים מיום מתן פסק הדין. בנוסף נקבע, כי בתוך 45 ימים ממתן פסק דין יוגש דיווח בהתאם.

פסק הדין המשלים

10. ביום 7.11.2023 ניתן פסק דין משלים בעניין הגמול ושכר הטרחה, מושא הערעורים שבכותרת.
11. בפסק הדין המשלים נקבע, בין היתר, כי מתקבלת הערכת מבטחים לפיה סך ההפרשים שלו יהיו זכאים חברי הקבוצה כולל הפרשי הצמדה וריבית עומד על סך של 10,300,000 ש"ח. זאת, חלף הערכת התובעים לפיה סכום ההשבה עומד, יחד עם תיקון הקצבאות לחברי הקבוצה, על סכום של 40,000,000 ש"ח.
12. כמו כן, בית הדין קמא מצא כי בנסיבות העניין יש מקום לסטות משיעורי האחוזים שנקבעו בע"א 2046/10 **עזבון המנוח שמש נ' רייכרט** (נבו 23.5.2012) (להלן: "**הלכת רייכרט**"). כך, נקבע כי יש לפסוק לכל אחד מהתובעים המייצגים תגמול לפי חישוב של 1.25% (ולא 2.5% כבקשת התובעים), ושכר טרחה לבא כוח התובעים לפי חישוב של 12.5% מהסכום עד 5,000,000 ש"ח (ולא 25% כפי בקשת בא כוח התובעים), ולפי 10% מהסכום שמעבר לכך (ולא 20% כפי בקשתו). כך, שבסך הכל יעמוד שכר הטרחה שישולם על סך של 1,128,000 ש"ח בצירוף מע"מ.
13. עוד קבע בית הדין קמא כי בנסיבות העניין אין ספק כי מבטחים תמלא אחר הוראות פסק הדין כלשונו, ללא צורך במעקב מצד בא כוח התובעים, וניתן להסתפק בהקשר זה אך בדיווחים על הביצוע שיוגשו לבית הדין במועדים שנקבעו בפסק הדין, כך שהגמול ושכר הטרחה ישולמו בתוך 30 יום ממועד מתן פסק הדין.

הערעורים בתמצית

14. ביום 3.12.2023 הוגש ערעור על ידי מבטחים (עת"צ 2887-12-23) – לעמדת מבטחים נפלו טעויות בקביעות בית הדין קמא שפסק סכומי גמול ושכר טרחה גבוהים במיוחד בהתעלם ממאפייניה הייחודיים של מבטחים, מכך שהסכומים ישולמו מקופתם המשותפת של כלל העמיתים, ובהתעלם מהנסיבות יוצאות הדופן בתובענה זו, אשר מצדיקות פסיקת גמול ושכר טרחה נמוכים משמעותית.
15. ביום 31.12.2023 הוגש ערעור על ידי התובעים (עת"צ 63650-12-13) – לעמדת התובעים נפלו טעויות בקביעות בית הדין קמא עת קבע כי אין צורך במעקב של בא כח הקבוצה אחר ביצוע פסק הדין, ולא נפסקו גמול ושכר טרחה מתאימים עבור ביצוע חובות אלו. כמו כן, לעמדת התובעים, נפלו שגגות בחישוב הגמול ושכר הטרחה.
16. כפי שפורט לעיל, לא תובא התייחסות בעמדה שלהלן לכל הטיעונים שהועלו בערעורים. לעמדת היועצת המשפטית לממשלה שגה בית הדין קמא הנכבד עת קבע את גובה הגמול ושכר טרחת בא כוח הקבוצה והגמול לתובעים המייצגים שלא על פי התשלום בפועל, ולא קבע מנגנון פיקוח ומעקב. בהמשך העמדה תובא התייחסות, בין היתר, גם לשאלה האם נכון לפסוק גמול ושכר טרחה נוסף על הפיקוח.
17. בסעיף 17 לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006, נקבעו חובות בא כוח מייצג:

במילוי תפקידיו, יפעל בא כוח מייצג בנאמנות ובמסירות לטובת הקבוצה שבשמה הוגשה הבקשה לאישור או הקבוצה שבשמה מנוהלת התובענה הייצוגית, לפי הענין, כאילו היתה שולחתו, בשינויים המחויבים מכך שההליך הוא הליך ייצוגי.

18. בסעיף 20(ו) לחוק, אשר נוסף בתיקון מספר 10 לחוק (ס"ח התשע"ו 2567, עמוד 1079), נקבע כי בית המשפט רשאי לתת הוראות בדבר הפיקוח על ביצוע פסק דינו לפי סעיף זה, לרבות הוראות בדבר הגשת דין וחשבון סופי המתאר את ביצוע פסק הדין על ידי הצדדים.

19. כלומר, חלק מתפקידו של בא כוח המייצגים הוא לפעול באופן שיכול לסייע לקבוצה לשם השאת טובתם של חברי הקבוצה, ולשם כך ברי שהוא רשאי ואף צריך לפקח אחר ביצוע פסק הדין באופן שיכול לסייע לקבוצה ולקדם את מימושו לפיכך, ובכל הכבוד הראוי, נדמה שגה בית הדין כשלא קבע הוראות שתכליתן לאפשר את מימושו המיטבי של פסק הדין, כאשר אין להסתפק בחובת הדיווח שנקבעה בהחלטת בית הדין.

פסיקת גמול לתובעים ושכר טרחה לבא כוחם

20. כידוע, דרישת דיווח ופיקוח על ביצוע הסדר הפשרה שלובה בפסיקת מנגנון גמול לתובעים המייצגים ושכר טרחה לבא כוחו, הקושר בין סכום הגמול ושכר הטרחה לבין סכום הפיצוי הממשי המשולם בפועל לקבוצה, וכך מביא להסדרי פשרה טובים יותר המבטיחים מימוש הפיצוי בידי חברי הקבוצה בפועל.

21. תחילה, תובא התייחסות לאופן פסיקת הגמול ושכר הטרחה. אמנם טיעוני הצדדים לא התייחסו לעניין זה, אך נדמה שבפסק הדין נפלה טעות בפסיקת הגמול ושכר הטרחה אשר משפיעה על תמריצי המייצגים להשאת התועלת לקבוצה. אמנם בית הדין פסק את שכר הטרחה לפי שיטת האחוזים, אך הוא לא התחשב בשיעור הפיצוי הממשי שגייע לקבוצה, והכל כפי שיפורט להלן.

גובה שכר טרחת בא כוח הקבוצה והגמול לתובעים המייצגים לא נקבע על פי התשלום בפועל

22. כפי שפורט לעיל, בית הדין קבע כי הוא מקבל את הערכת מבטחים לפיה סך ההפרשים כולל הפרשי הצמדה וריבית עומד על סך של 10,300,000 ש"ח. ועל פי הערכה זו קבע בית הדין קמא את הגמול לתובעים המייצגים ושכר טרחה לבא כוחם.

23. ההלכה המנחה בעניין קביעת הגמול לתובע המייצג ושכר טרחת בא כוח הקבוצה בתובענה ייצוגית נקבעה על ידי כב' הנשיא גרוניס בהלכת רייכרט. שם נפסק, כי הגמול ושכר הטרחה ישולמו כשיעור מסוים מתוך הסכום שנפסק ונגבה בפועל, לטובת הקבוצה המיוצגת. ואין מקום לפסוק את הגמול ושכר הטרחה מהשווי התיאורטי של התביעה. יודגש, כי אין באמור כדי להביע עמדה בעניין השיעור שנפסק מהפיצוי הכולל אלא רק מכך ששיעור זה נקבע מההערכה של הנתבעת ולא מהסכום שיועבר בפועל לקבוצה.

24. כפי שניתן לראות, מהלכת רייכרט עולה תפיסה מהותית הקושרת בין הגמול ושכר הטרחה, לסכום שנגבה בפועל לטובת הקבוצה, על מנת להביא לכך שההסכם ייושם וימומש באופן המיטבי, לטובת הקבוצה.

"אימוצה של שיטת האחוזים דורש אף הוא מספר הבהרות. ראשית, יודגש כי שכר טרחתו של עורך הדין ייגזר מהסכום שנגבה בפועל על ידי הקבוצה ולא מהסכום שנפסק. זאת, שכן לעיתים ייתכן פער, ואפילו משמעותי, בין הסכום אותו קובע

בית-המשפט בפסק דין, או הסכום אליו מגיעים הצדדים בפשרה, לבין הסכום אשר בסופו של דבר מגיע אל חברי הקבוצה. גזירת שכר הטרחה של עורך הדין מהסכום שנגבה בפועל על ידי הקבוצה תיצור לו תמריץ להוסיף ולפעול להוצאתו של פסק הדין או הסכם הפשרה אל הפועל עד סופו, תוך הבטחת האינטרסים של חברי הקבוצה (ראו, אלון קלמנט "פשרה והסתלקות בתובענה הייצוגית" משפטים מא 5, 84-87 (התשע"א)). שנית, אנו סבורים כי אין לקבוע מראש ובאופן עקרוני, מהו שיעור שכר הטרחה באחוזים שיש לפסוק לעורך הדין המייצג." (פסקה 8 לפסק הדין).

25. הלכת רייכרט מיושמת על ידי בתי-המשפט השונים בבואם לפסוק שכר טרחה לבא כוח התובע המייצג. פסיקת שכר טרחה לבא כוח המייצג באחוזים מתוך סכום הפשרה שנגבה בפועל לטובת הקבוצה, מאפשרת לבתי המשפט לתמרץ את בא כוח המייצג לפקח על ביצוע הוראות ההסדר הלכה למעשה ולפעול להשאת הסכום שנגבה בפועל לטובת חברי הקבוצה. ככל ששכר הטרחה לא יקבע באחוזים מהגבייה בפועל, אין לתובע הייצוגי ולבא כוחו כל תמריץ להשיא את הפיצוי לקבוצה.

26. בענייננו, קביעת בית הדין מסתמכת רק על ההשערה של מבטחים בדבר סכום הפיצוי, הגמול ושכר הטרחה אינם תלויים כלל בסכום הפיצוי שייגבה בפועל עבור חברי הקבוצה. כלומר, גם אם בסופו של יום סכום ההשבה יהיה נמוך משמעותית מהערכה זו, הגמול ושכר הטרחה יישארו באותו שיעור. לא ברורה ההצדקה לכך.

27. בנסיבות אלה, ובשים לב למהות תפקידו של בא הכוח המייצג כפי שפורט לעיל, ברי שאין להיעתר לבקשת התובעים כי יקבע מנגנון של פיקוח על יישום פסק הדין וכי לשם ביצועו ייפסקו גמול לתובעים ושכר טרחה לבא כוחם, נוסף על הסכום שנפסק להם. הדרך הראויה לפיקוח יישום פסק הדין היא לגזור את אחוזי תשלום הגמול ושכר הטרחה מהסכום שישולם בפועל לקבוצה.

28. לצד זאת יובהר, כי אפשר היה לקבוע כי בא כוח הקבוצה ייקח על עצמו את איתורם של מי שהמשיבה לא הצליחה לאתרו ובמקרה כזה, ניתן יהיה לקבוע כי ישולם לו שכר טרחה נוסף. ראו לעניין זה בג"צ 5075/16 ברק נ' בית הדין הארצי לעבודה (נבו 31.1.2017) שם הדגיש בג"ץ את החשיבות באיתור פרטני של חברי הקבוצה ובהשקעת מאמצים ראויים לכך, והוסדר שם מהלך של איתור חברי הקבוצה על ידי בא כוח המייצג תוך שנזכרה האפשרות לתגמולו הנוסף בשל מאמצי איתור אלה.

מועד תשלום שכר טרחת בא כוח התובעים המיצגים וגמולם והעדר מנגנון מעקב ופיקוח אחר מימוש וביצוע פסק דין

29. בפסקה ב/5 לערעור מבטחים (ע"ע 23-12-2887) טענה מבטחים כי טעה בית הדין קמא עת התיר למשיבים ובא כוחם לקבל את מלוא הגמול ושכר הטרחה כבר כעת, ועוד בטרם שולם כל פיצוי שהוא לחברי הקבוצה.

30. בנוסף, בערעור צוין כי לעמדת התובעים נדרש לקבוע מעקב על יישום פסק הדין ובמסגרתו לקבוע כי תיעשה בדיקה מדגמית של הביצוע בפועל.

31. אכן, בסעיף 14 בפסק הדין המשלים נקבע כי הגמול ושכר הטרחה ישולם במלואו בתוך 30 יום ממועד מתן פסק הדין המשלים, וזאת בניגוד לפסיקה ענפה שדורשת, ככלל, לעכב חלק

משמעותי משכר הטרחה כדי לתמרץ פיקוח על הביצוע וכדי ליצור זיקה בין הקבוצה לבא כוחה. בסעיף 13 להחלטתו קבע בית הדין כי הוא השתכנע שאין ספק שמבטחים תמלא אחר הוראות פסק הדין כלשונו, ללא צורך במעקב מצד בא כוח התובעים, וניתן להסתפק אך בדיווחים על הביצוע שיוגשו לבית-דין זה במועדים שנקבעו בפסק הדין. כלומר, בהתאם להחלטה שכר הטרחה ישולם טרם ביצועו בפועל של פסק הדין, וללא קשר לתוצאתו.

32. יש לקבוע כי הגמול ושכר הטרחה ישולמו בפעילות בהתאם לתשלום לחברי הקבוצה (ראו לעניין זה סעיף 23(ו) לחוק). הוראה זו משלימה את האמור לעיל בדבר הצורך בפיקוח על ההסדר ויישומו.

33. בפתח הדברים יצוין, כי בענייננו לנוכח מעמדה המיוחד של מבטחים ובשים לב לסמכויות הנתונות לממונה ולמנהל המיוחד מכוח חוק, אכן הצורך בפיקוח על מימוש ההסכם קיים במידה פחותה ממקרים אחרים.

34. עם זאת, עצם הקביעה כי בנסיבות העניין אין צורך בפיקוח של בא כוח המייצג היא בעייתית משמדובר על חלק משמעותי מתפקידו שתכליתו לסייע לקבוצה ולהיטיב עם מימוש ההסכם. בהקשר זה יודגש כי תפקידם של התובע הייצוגי ובא כוחו אינו מסתיים לאחר אישור הסדר הפשרה, אלא עליהם לדאוג לכך שהסדר הפשרה יצא אל הפועל ויבוצע על הצד הטוב ביותר. לכן, קיימת חשיבות רבה בקביעת מנגנונים בהסדר הפשרה עצמו אשר יבטיחו את ביצועו המיטבי של הסדר הפשרה ויתמרצו את התובע הייצוגי ובא כוחו לפקח על ההסדר. בנוסף, ועל אף הסמכויות הנתונות כאמור לממונה ולמנהל המיוחד, ייתכן כי פיקוח של מי שייצג את הקבוצה יביא לפיקוח הדוק יותר ולתועלת נוספת לקבוצה, ומכל מקום כאמור זהו חלק מתפקידו כמייצג הקבוצה.

35. כידוע, הדרך המיטבית להביא לפיקוח על הסדר הפשרה לאחר אישורו היא באמצעות התייחסות לתמריצים של התובע הייצוגי ובא כוחו באמצעות קביעה כי שכר הטרחה יהיה מותנה במימוש הסדר הפשרה ובהשלמת ביצועו. ככל ששכר הטרחה ישולם בהתאם לביצועו בפועל של ההסדר, כך יתמרץ בא כוח התובע הייצוגי לפקח על ביצוע מלא ככל הניתן של הסדר הפשרה.

36. בענייננו, התובעים ביקשו מיוזמתם לפקח על ביצוע הסדר הפשרה. בנוסף, מבטחים סבורה שאין מקום לשלם את מלוא הגמול ושכר הטרחה בטרם בוצע התשלום לקבוצה. בנסיבות אלו, כאשר בפועל כל אחד מהצדדים סבור שיש לקבוע הוראות הנוגעות לפיקוח על ההסדר בדרך כזו או אחרת, לא ברורה ההצדקה לקביעה כי אין צורך במעקב של התובעים על ביצועו של ההסדר. על ידי יצירת בנוסף, יש לצורך להתנות את תשלום מלוא שכר הטרחה בתשלום הפיצוי לקבוצה, גם על מנת לייצר זהות אינטרסים בין התובעים לבאי כוחם: ראו לעניין זה את החלטות בית המשפט העליון בעע"מ 4728/21 עיריית רחובות נ' כרמי (נבו) (2.8.2021):

"[...] הדעת איננה נוחה מכך שהתובעים המייצגים ובא כוחם יזכו ליהנות ממלוא הפירות שפסק הדין מקנה להם באופן מיידי, שעה ששאר חברי הקבוצה יאלצו להמתין להכרעה בערעור... ישנה חשיבות יתרה לעמידה על המשמר מצד התובעים המייצגים ובא כוחם ולכך שישמר יחס סביר של שותפות אינטרסים בינם לבין חברי הקבוצה המיוצגת."

37. עוד נפנה בעניין זה לפסק דינו של בית המשפט העליון בעניין עע"מ 2748/15 מי אביבים 2010 בע"מ נ' ליבוביץ, בסעיף 44 לפסק הדין (נבו 1.9.2019), אשר נדרש להוראת סעיף 23(ד) לחוק ועומד על תכליתה.

38. עוד נפנה בעניין זה לת"צ (מחוזי מר') 16319-09-15 אלמוני נ' Avid Life Media Inc פסקה 24 (נבו 25.2.2020), שם נקבע כי:

"[...] תפקיד המבקש ובאי כוחו לא הסתיים, ועליהם לפקח גם על ביצוע הסדר הפשרה. על כן, ההוצאות במלואן, ומחצית הגמול ושכר הטרחה ישולמו למבקש ולבאי כוחו תוך 30 ימים. יתרת הגמול ושכר הטרחה, בצרוף הפרשי הצמדה וריבית החל מיום הגשת הסדר הפשרה, תשולם לפי החלטה נוספת שתינתן, לאחר שתתקבל הודעת המשיבות, מלווה בתצהיר רו"ח מטעמן, בדבר ביצוע ההסדר, והודעת ב"כ המבקש כי בחן את התצהיר ואת נספחיו, ומצאם מתאימים להסדר הפשרה."

39. עוד ראו פסיקה ענפה שהורתה על עיכוב חלקים משמעותיים משכר הטרחה עד מימוש מלוא ההטבה לחברי הקבוצה: רע"א 335/23 דאבלטק בע"מ נ' לב (נבו 27.7.2023), סעיף 22; רע"א 9167/10 012 סמייל טלקום בע"מ נ' Mandap, פסקאות 11 ו-12(ב) (נבו 26.5.2013); רע"א 4129/14 דור כימיקלים בע"מ נ' גילמן, פסקאות 11 ו-12(ב) (נבו 2.4.2015); ת"צ (מחוזי י-ם) 56644-11-12 רוסרט נ' אי-אינטראקטיב מערכות פרסום בע"מ, פסקאות 20 ו-36 (נבו 3.5.2021); ת"צ (מחוזי ת"א) 11356-12-16 בליט נ' סי סמדר אליאסף בע"מ, פסקאות 8 ו-10 (נבו 18.7.2021). ת"צ (מחוזי מר') 14417-05-18 יוסף נ' כרטיסי אשראי לישראל בע"מ, פסקה 24 (נבו 5.4.2022).

40. לכן, במטרה להביא ליישום מיטבי של תכליות חוק תובענות ייצוגיות וכן ליישומן של פסק הדין, מוצע כי שכר הטרחה יפוצל, כך שחלקו ישולם עם השלמת ביצוע פסק הדין ובכפוף לדיווח לבית הדין.

סיכום

41. לאור האמור לעיל, מתבקש בית הדין הנכבד להורות כי גובה שכר הטרחה יקבע בהתאם לתשלום בפועל, שכר הטרחה יפוצל, כך שחלקו ישולם עם השלמת ביצוע פסק הדין ובכפוף לדיווח לבית הדין, וכי תיעשה בדיקה מדגמית של הביצוע בפועל.

תמר שריאל, עו"ד

בפרקליטות מחוז תל אביב-אזרחי
ב"כ היועצת המשפטית לממשלה